

Raziyeh Khodayari, 08-677 27 13
raziyeh.khodayari@energiforetagen.se

i.remissvar@regeringskansliet.se
i.e.remissvar@regeringskansliet.se
andreas.kannesten@regeringskansliet.se

diarienummer I2021/00533

Remissvar Promemoria Hållbarhetskriterier – genomförande av det omarbetade Förnybartdirektivet

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

- Sverige är ursprungsland för en övervägande andel skogsbiomassa som används inom fjärrvärmebranschen. Med den befintliga svenska lagstiftningen inom skogsområdet som bas ser Energiföretagen Sverige inget skäl till att belasta verksamheten med ytterligare kontrollsystem för svensk skogsbiomassa.
- Skogsbiomassa med utländskt ursprung utgör en liten andel av bioenergi som används för produktion av el och värme inom energibranschen. Därför måste säkerställas att kriterierna är uppfyllda genom kompletterande redovisningar.
- Energiföretagen Sverige stödjer den huvudsakliga inriktningen om en utvidgning och anpassning av det befintliga systemet för hållbarhetskriterier i Sverige till Förnybartdirektivet. Vi vill framföra att det finns en logik med att ha ett omfattande kontrollsystem för flytande bioljor och biogas, medan detta behov saknas för fasta biobränslen som huvudsakligen är rester från andra verksamheter.
- Genomförandet och föreskrifterna ska fokusera på krav som ger stor miljö- eller klimateffekt. Säkerställ en fortsatt utveckling mot fossilfrihet i värmesektorn genom att inte försvåra och fördyra användningen av biobränslen för fjärrvärmeproduktion. Genomförandet och föreskrifterna bör underlätta att en oberoende granskning av kontrollsystem för biobränslen från skogsbiomassa kan ske på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt.
- Det anges att detaljer om definitioner, kontrollsystem och beräkningar ska tas fram i kommande föreskrifter. Regeringen bör ge företagen rimlig tid att implementera hållbarhetskriterierna efter att föreskrifter och vägledningar är på plats. Avtalen som skrivs nu gäller till våren 2022. Kriterierna måste hanteras av säljare och köpare av biobränslen genom avtal i hela

aktörskedjan. De biobränslen som finns i lager eller avtalats om före 30 juni 2021 kan omöjligen fylla krav som ställs och preciseras i ett senare skede.

- Det är viktigt att definitioner av anläggning och installerad biobränsleeffekt, vägledning, mallar och normalvärden snabbt kommer på plats och underlättar implementeringen.
- Definitionen av anläggning bör ha som utgångspunkt den sammanlagda installerade biobränsleeffekt som används på årsbasis. Hänsyn bör tas till att reserv- och spetslastpannor körs under mycket korta perioder under året och inte kan likställas med biobränslebaserade baslastpannor. Gränsdragning bör också göras för annan produktion som baseras på torv och fossila bränslen.
- Förtydliga hur anläggningar inom ETS kommer att följas upp med avseende på uppfyllnad av hållbarhetskriterier. Ta fram bestämmelser som möjliggör en rimlig övergång på grund av myndigheternas förseningar i implementeringen.
- Det är angeläget att minimera alla extra administrationskostnader inom elcertifikatssystemet med tanke på de rådande låga elcertifikatspriserna, för att inte skapa incitament för anläggningar att lämna elcertifikatssystemet. Ta fram bestämmelser som möjliggör en rimlig övergång på grund av myndigheternas förseningar i implementeringen.
- Energiföretagen Sverige välkomnar att regeringen vill underlätta verifieringen av svensk biomassa från jordbruk och skogsbruk. I synnerhet behövs förenklade kontrollsystem för biobränslen med låg risk. Tydliggör i föreskrifter att det är tillräckligt att säljare eller köpare försäkrar att det finns den typ av lagstiftning samt kontroll- eller övervakningssystem som framgår av kriterierna för bränslen med låga risker, exempelvis för svenska biobränslen eller importerade biobränslen som kommer från ett annat så kallat A-land. Det är viktigt att hållbarhetsbesked för leverantörer är en förenklad process när bränslena har sitt ursprung från Sverige eller ett annat A-land.
- Det föreslås att aktörer som omfattas av stödsystem men inte av hållbarhetskriterierna bör kunna ansöka om hållbarhetsbesked. Det föreslås att aktörer som omfattas av stödsystem men inte av hållbarhetskriterierna bör kunna ansöka om hållbarhetsbesked. Som exempel anges anläggningar som ansöker hållbarhetsbesked för att det ställs krav på att biobränslen ska omfattas av ett hållbarhetsbesked i någon annan lagstiftning. Det innebär extra krav utöver det som står i Förnybartdirektivet. Energiföretagen Sverige avslår förslaget och menar att krav på hållbarhet endast ska gälla anläggningar som är rapporteringsskyldiga enligt Förnybartdirektivet. Bland annat bör gränsen 20 MW för fasta biobränslen och 2 MW för biogas gälla för alla anläggningar som omfattas av stödsystem.
- Regeringen bör däremot underlätta för leverantörer att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked utan orimlig administrativ eller kostnadsräddig börda, särskilt för mindre aktörer på den svenska landsbygden. Det är viktigt att mindre svenska biobränsleleverantörer kan fortsätta leverera hållbara

biobränslen till våra värmeverk och andra aktörer. Det skapar arbetstillfällen och bättre ekonomiska villkor för mindre biobränsleleverantörer. Samtidigt möjliggörs en ökad användning av hållbara biobränslen som är rester från andra verksamheter och som idag inte används på grund av låg efterfrågan på den svenska biobränslemarknaden.

- Möjligheten för bränsleleverantörer att själva ansöka om hållbarhetsbesked underlättar rapporteringen då kontrollsystemet hos den som producerar el, värme, kyla eller bränslen kan byggas på att biobränslen köps in från aktörer med hållbarhetsbesked. Tydliggör att producenter av el, värme och kyla inte behöver göra extra stickprov och kontroller av bränsle som levereras från en leverantör som har ansökt och fått hållbarhetsbesked.
- Definiera och konkretisera vilka restprodukter som behöver uppfylla marktkriterierna och vilka som endast behöver visa spårbarhet. Undanta avfall från miljöriktig skötsel av trädgårdar och parker från marktkriterierna.
- Kommissionen ska anta genomförande akter som ska ge vägledning i fråga om vilket underlag som krävs för att visa att marktkriterierna för skogsbiomassa följs. Regeringen bör följa utvecklingen av de genomförande akterna för att förhindra orimliga krav eller skarpare tolkning än vad kommissionen lagstiftat om i Förnybartdirektivet.
- Inför en skyldighet för leverantörer att i sitt kontrollsystem införa en rutin för att kontrollera om det har utfärdats någon ursprungsgaranti för mängden förnybar gas och i så fall se till att denna annulleras. Motsvarande krav bör införas även för förnybar gas som inte omfattas av hållbarhetskriterier, vilket kan behöva ske i annan lagstiftning.
- EU- kommissionen har aviserat en revision av Förnybartdirektivet. Energiföretagen Sverige anser att det är för tidigt att se över Förnybartdirektivet, i synnerhet när det gäller hållbarhetskriterierna för bioenergi. De nu omfattande hållbarhetskriterier som ännu inte implementerats och omfattar all bioenergi ska inte revideras eller skärpas ytterligare innan kommissionen gör en utvärdering av måluppfyllelse. Svenska energiföretag har omfattande planer på att fasa ut användning av kvarvarande fossila bränslen. Långsiktiga investeringar behövs för att möjliggöra den nödvändiga omställningen.
- Fjärr- och kraftvärmens unika förutsättningar att bidra till Sveriges klimatmål genom att bli en klimatsänka på ett mer kostnads- och energieffektivt sätt än många andra branscher då överskottsvärmen kan tas tillvara som fjärrvärme. Det är därför av yttersta vikt att införandet av styrmedel för bio-CCS initieras snabbt och sker skyndsamt så att negativa utsläpp med hjälp av bio-CCS kan realiseras i stor skala före 2030.

Generella synpunkter

Energiföretagen Sverige stödjer den huvudsakliga inriktningen om en utvidgning och anpassning av det befintliga systemet för hållbarhetskriterier i Sverige till Förnybartdirektivet men vill framföra att det finns en logik med att ha ett omfattande kontrollsystem för flytande biooljor och biogas. Detta behov saknas dock för fasta biobränslen som huvudsakligen är rester från andra verksamheter.

Promemorian påtalar tydligt: *”Om skogsbiomassan har skördats i ett land med en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom skördeområdet och det finns övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer vissa i artikeln angivna förutsättningar, räcker det med att visa på att skogsbiomassan kommer från ett sådant land (”A-alternativet”) för att påvisa att skogsbiomassan skall anses som hållbar”* (s. 28).

Sverige är ursprungsland för den övervägande andelen skogsbiomassa som används inom fjärrvärmebranschen. Med den befintliga svenska lagstiftningen inom skogsområdet som bas ser Energiföretagen Sverige inget skäl till att belasta verksamheten med ytterligare kontrollsystem för svensk skogsbiomassa.

”Om det inte kan visas att skogsbiomassan kommer från ett land som uppfyller dessa förutsättningar, ska det finnas förvaltningssystem för området som skogsråvaran kommer från som säkerställer att motsvarande krav är uppfyllda (”B-alternativet”)” (s. 28)

Det innebär att för skogsbiomassa med utländskt ursprung – som endast utgör en liten andel av den bioenergi som används för produktion av el och värme inom energibranschen – måste säkerställas att kriterierna är uppfyllda genom kompletterande redovisningar.

Energiföretagen Sverige förordar att de nya administrativa kraven på hållbarhetskriterier för fasta svenska biobränslen bör minimeras. Genomförandet och föreskrifterna bör fokusera på krav som ger stor miljö- eller klimateffekt. Säkerställ en fortsatt utveckling mot fossilfrihet i värmesektorn genom att inte försvåra och fördyra användningen av biobränslen för fjärrvärmeproduktion, som i huvudsak är rester och spill från andra verksamheter, exempelvis från skogsbruk, sågverk, pappersindustrin och livsmedelsindustrin.

Det är i linje med Förnybartdirektivet att ställa krav på klimatbesparingar på biobränslen som används i större anläggningar som startar sin produktion efter 1 januari 2021. Negativa utsläpp behövs för att Sverige ska nå klimatmålen 2045. Det är därför av yttersta vikt att arbetet med att ta fram styrmedel för bio-CCS initieras så snart som möjligt och att det sker skyndsamt så att negativa utsläpp med hjälp av bio-CCS kan realiseras i stor skala före 2030. Den totala potentialen för bio-CCS i Sverige uppskattas till 13–23 Mton/år. Fjärr- och kraftvärmens har unika förutsättningar att bidra till Sveriges klimatmål genom att bli en klimatsänka på ett mer kostnads- och energieffektivt sätt än många andra branscher då överskottsvärmen kan tas tillvara som fjärrvärme. Styrmedel för bio-CCS behöver vara uthålliga, förutsägbara, långsiktiga och teknikneutrala. Regeringen bör verka för en EU-gemensam finansiering/styrmedel för bio-CCS.

Kommissionen har aviserat att de ska senast den 31 januari 2021 anta genomförande akter som ska ge vägledning i fråga om vilket underlag som krävs för att visa att markkriterierna för skogsbiomassa följs. Regeringen bör följa utvecklingen av de genomförande akterna för att förhindra orimliga krav eller skarpare tolkning än vad kommissionen lagstiftat om i Förnybartdirektivet.

EU-kommissionen har aviserat en revision av Förnybartdirektivet. Energiföretagen Sverige anser att det är för tidigt att se över Förnybartdirektivet, i synnerhet när det gäller hållbarhetskriterierna för bioenergi. De nu omfattande hållbarhetskriterier som ännu inte implementerats och omfattar all bioenergi ska inte revideras eller skärpas ytterligare innan kommissionen gör en utvärdering av måluppfyllelse. Svenska energiföretag har omfattande planer på att fasa ut användning av kvarvarande fossila bränslen. Långsiktiga investeringar behövs för att möjliggöra den nödvändiga omställningen.

Detaljerade synpunkter

Administrativ kostnad kopplat till elcertifikatsystemet, kap 1.2, s. 16

I promemorian föreslås att el som produceras med flytande, fasta eller gasformiga biobränslen ska få tilldelas elcertifikat endast om biobränslena omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen. Vi förutsätter att Energimyndigheten hanterar information om hållbarhetsbesked för aktuella elcertifikatsberättigade anläggningar inom myndigheten och att det inte tillkommer extra administration för anläggningsägare för att uppfylla detta tillkommande krav. Det är angeläget att minimera alla extra administrationskostnader inom elcertifikatssystemet med tanke på de rådande låga elcertifikatspriserna, för att inte skapa incitament för anläggningar att lämna elcertifikatssystemet.

Förslag till lag om ändring i lagen om skatt på energi, kap 1.3, s. 17

Inom EU-ETS behöver säkerställas att biobränslen som klarar de så kallade markkriterierna samt kraven på minskade klimatutsläpp klassas som förnybara.

Förtydliga hur anläggningar inom EU-ETS följs upp med avseende på uppfyllnad av hållbarhetskriterier. Ta fram bestämmelser som möjliggör en rimlig övergång på grund av myndigheternas förseningar i implementeringen.

Det är också viktigt att bio-CCS-anläggningar enligt detta kan producera och sälja negativa utsläpp.

Definition sammanlagd installerad tillförd effekt, kap 5, s. 21

I takt med att fjärrvärmeföretagen fasar ut sina fossila spetslast- och reservpannor till bioenergi av olika slag ökar den sammanlagda installerade biobränslekapaciteten i fjärrvärmesektorn. En anläggning kan ha över 20 MW sammanlagd installerad tillförd effekt men del av kapaciteten kan användas under mycket kortare perioder antingen som reservkapacitet eller som spetslast. Detta bör beaktas i framtagande av vägledning om definition av anläggning. Kapaciteten för en baspanna som är i drift under större delen av året kan inte likställas med

kapacitet för en panna som är i drift några timmar, dagar eller veckor, om ens det, under ett helt år. En gränsdragning bör också göras om det finns annan produktion på plats, exempelvis tillgänglig kapacitet för torv eller fossila bränslen då dessa energislag inte uppfyller hållbarhetskriterierna för biobränslen. Energiföretagen Sverige föreslår att definitionen bör utgå från den sammanlagda installerade biobränsleeffekt som används på årsbasis. Definitionen ska vara förenlig med definitionerna i EU-ETS.

Agrobiomassa från mark mindre än en hektar, s. 26

Enligt promemorian "*Agrobiomassa från gräsmarker med stor biologisk mångfald som är mindre än en hektar bör kunna undantas från det aktuella hållbarhetskriteriet*". Kommunernas skötsel av parker och stadskärnor skapar en möjlighet att öka den biologiska mångfalden i de svenska städerna. Avfall från miljöriktig skötsel av trädgårdar och parker bör undantas från markkriterierna då regeringen gör undantag för marker under en hektar även om det är mark med hög biologisk mångfald.

Särskilda regler för avfall och restprodukter 7.3, s. 28

Enligt promemorian behöver markkriterierna inte vara uppfyllda för att restprodukter ska anses som hållbara. Ett undantag är om restprodukten har uppkommit direkt i skogsbruket och jordbruket, då gäller markkriterierna. Avfall och restprodukter som först bearbetas till en produkt som sedan bearbetas ytterligare till biodrivmedel eller biobränslen omfattas av undantaget om uppfyllanden av markkriterierna.

Det finns behov av att definiera och konkretisera vilka restprodukter som behöver uppfylla markkriterierna och vilka som endast behöver visa spårbarhet. Energiföretagen Sverige tolkar exempelvis att sågspån, bark och returträflis är restprodukter från andra verksamheter som därmed behöver uppfylla växthusgasminskningskraven samt krav på spårbarhet från insamlingsplatsen. Grot, stubbar och halm är däremot restprodukter som direkt uppkommer i skogs- eller jordbruket som behöver uppfylla krav på markkriterierna.

I förslaget till lagändring definieras biogena andelen i industriavfallet som biomassa, men i övrigt nämns inte industriavfallet. Det skulle behövas ett förtydligande kring vilka krav som gäller för industriavfallet. Avfallskunder/leverantörer i fråga ska endast deklarerat ursprung och typ av avfall genom EWC-kod. Spårbarhet bör endast innebära att deklarerat vem som lämnat avfallet till energiföretaget, inte att spåra det tillbaka till enskilda platser där det slängts. Detta skulle nämligen vara mycket svårt då avfallslämnarkunder i sin tur hämtat avfall från en mängd olika platser och det kan vara mycket blandade fraktioner som kommer in till anläggningen. Invägd volym består av både fossilt och biogent. I det fall rapportering av den biogena andelen av industriavfall ska göras föreslår vi att beräkningar från skorstenen används.

Vid ansökan om hållbarhetsbesked ska anges vilka bränslen som ska ingå i kontrollsystemet. För bioolja används idag KN-nummer. Det finns KN-nummer

för skogliga bränslen. Om industriellt avfall ska vara en del av systemet kan EWC-koder användas.

Rapportering anges idag i m³ och ton. Det är viktigt att Energimyndigheten i föreskrifter eller vägledning anger omvandlingsfaktorer för MWh till ton, m³fub till ton/MWh och så vidare, så att alla använder samma omvandlingsfaktorer.

Behov av föreskrifter

Regeringen skriver att många centrala frågor ska besvaras i Energimyndighetens föreskrifter. Det är viktigt att definitioner om anläggning och installerad biobränsleeffekt, vägledning, mallar och normalvärden kommer snabbt på plats och underlättar implementeringen. Det saknas idag tydliggörande om avfall, beräkningsverktyg för kraftvärmeproduktion, övergångsbestämmelser, system för övervakning, kontroll och tillsyn, kontrollsystem och granskning av oberoende granskare, omprövning av hållbarhetsbesked, klargöranden om angränsande lagstiftning som elcertifikat och EU-ETS, samt normalvärden och beräkningsmetodiker för växthusgasutsläpp från svenska biobränslen. Föreskrifter behöver tas fram skyndsamt för att underlätta genomförandet för energiföretag som måste och för biobränsleleverantörer som frivilligt vill ansöka om hållbarhetsbesked. Det är viktigt att berörda branscher får delta i utformningen av systemen för kontroll och rapportering så att den utlovade enkelheten och låga administrativa bördan också kan realiseras.

Risken är annars att alltför mycket av principerna från det nuvarande systemet för biodrivmedel också tillämpas på biobränslen från skogsbiomassa, vilket går tvärt emot tanken med ett riskbaserat och förenklat tillvägagångssätt för biomassa från skogen. Redan befintliga system för information och kontroll av skogsbiomassa bör användas i så stor utsträckning som möjligt.

Föreskrifter om system för övervakning-, kontroll- och förvaltning, kap 7.2, s. 27

Regeringen föreslår att inga extra kontrollsystem införs för svensk biomassa som är restprodukt som har uppkommit i skogsbruket. *”De nya hållbarhetskriterierna som avser skogsbiomassa kommer att omfattas av befintliga bestämmelser om kontrollsystem i hållbarhetslagen. Några ytterligare lagbestämmelser för att säkerställa kontrollfunktionen behövs inte men genomförandet kan kräva nya bestämmelser på lägre normnivå.”*

Regeringen skriver att kommissionen kan väntas meddela detaljerad vägledning i fråga om de planer för övervakning och förvaltning som krävs enligt artikeln. Kommissionen ska anta genomförande akter som ska ge vägledning i fråga om vilket underlag som krävs för att visa att markkriterierna för skogsbiomassa följs. Regeringen bör följa utvecklingen av de delegerade akterna för att förhindra orimliga krav eller skarpare tolkning än vad kommissionen lagstiftat om i Förnybartdirektivet.

I promemorian har regeringen slagit ihop krav för biodrivmedel, bioolja och fast biomassa samt för inhemskt och exporterat bränsle även om det står att *”Svensk lagstiftning uppfyller kraven för A-alternativet”*.

Regeringen skriver att *"eftersom direktivets krav även gäller för importerade produkter, måste däremot rutiner för kontroll av att kravet är uppfyllt upprättas av en rapporteringsskyldig som använder biodrivmedel eller biobränslen som är producerade av utländska råvaror"*.

Det är bra att regeringen vill underlätta verifieringen av svensk biomassa från jordbruk och skogsbruk men det finns behov av att tydliggöra vad som gäller specifikt för såväl svenska som för importerade biobränslen. Regeringens information om hur tillsynen ska fungera är knapphändig. Det är inte rimligt att använda samma kontrollsystem för biomassa som för flytande biobränslen och biodrivmedel, eftersom merparten av flytande biobränslen och biodrivmedel kommer från andra länder och är svårare att spåra rent tekniskt.

I synnerhet behövs förenklade kontrollsystem för biobränslen med låg risk. Tydliggör i föreskrifter att det är tillräckligt att säljare eller köpare försäkrar att det finns den typ av lagstiftning samt kontroll- eller övervakningssystem som framgår av kriterierna för bränslen med låga risker, exempelvis för svenska biobränslen eller importerade biobränslen som kommer från ett annat så kallad A-land. Energimyndigheten bör presentera ett enklare förfarande för kontrollsystem och oberoende granskning.

Möjligheten för bränsleleverantörer att själva ansöka om hållbarhetsbesked underlättar rapporteringen då kontrollsystemet hos den som producerar el, värme, kyla eller bränslen kan bygga på att biobränslen endast köps in från aktörer med hållbarhetsbesked. Tydliggör att producenter av el, värme och kyla inte behöver göra extra stickprov och kontroller av bränsle från en leverantör som har ansökt och fått hållbarhetsbesked av Energimyndigheten.

Riksskogstaxeringen, s. 30

Övervakningen av produktionspotential och skogens skötsel sker genom Riksskogstaxeringen. Regeringen skriver att *"Det går även att via riksskogstaxeringen följa utvecklingen av skötselåtgärder som röjning och gallring så att de genomförs på ett sätt som är ändamålsenligt för skogens produktionskapacitet"*. Energiföretagen Sverige anser att Riksskogstaxeringen behöver följa upp även den biologiska mångfalden, inte bara virkesförråd, samt avverkningsmetoder och planeringsmetoder som främjar den biologiska mångfalden och säkerställer och bevarar artrikedomen.

Hållbarhetsbesked, kap 9.1 s. 36 - 38

Underlätta för leverantörer att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked utan orimlig administrativ eller kostnadsmissig börda, särskilt för mindre svenska aktörer. Det är viktigt att mindre svenska biobränsleleverantörer kan fortsätta leverera hållbara biobränslen till våra värmeverk och andra användare av bioråvaran. Det skapar arbetstillfällen och bättre ekonomiska villkor för mindre biobränsleleverantörer. Samtidigt möjliggörs en ökad användning av hållbara

biobränslen som är rester från andra verksamheter och som idag inte används på grund av låg efterfrågan på den svenska biobränslemarknaden.

Det är inte tydligt vad som menas med att ytterligare anläggningar som omfattas av stödsystem men inte av hållbarhetskriterierna kan söka hållbarhetsbesked och vilka konsekvenserna är (s.38). Det föreslås att aktörer som omfattas av stödsystem men inte av hållbarhetskriterierna bör kunna ansöka om hållbarhetsbesked. Som exempel anges anläggningar som ansöker hållbarhetsbesked för att det ställs krav på att biobränslen ska omfattas av ett hållbarhetsbesked i någon annan lagstiftning. Vi tolkar detta som att det innebär extra krav utöver det som står i Förnybartdirektivet. Energiföretagen Sverige avslår förslaget och menar att krav på hållbarhet endast ska gälla anläggningar som är rapporteringsskyldiga enligt Förnybartdirektivet. Bland annat bör gränsen 20 MW för fasta biobränslen och 2 MW för biogas gälla för alla anläggningar som producerar el, värme och kyla och som omfattas av stödsystem. Detsamma gäller krav på klimatbesparingar för nya anläggningar som startat sin produktion efter 1 januari 2021. Sverige bör inte övertolka eller överimplementera hållbarhetskriterierna utöver det som står i Förnybartdirektivet.

Energiföretagen Sverige välkomnar att om en leverantör frivilligt ansöker om hållbarhetsbesked för flytande, gasformiga eller fasta biobränslen för produktion av el, värme, eller kyla så ska kontrollsystemet för beräkning av utsläpp av växthusgaser endast omfatta utsläpp som uppstått fram till det att aktören säljer bränslet. Liknande tydliggörande behöver göras om krav på de så kallade markkriterierna.

Övergångsbestämmelser för frivilliga certifieringssystem, s. 41K

EU-kommissionen får besluta att vissa frivilliga nationella eller internationella system innehåller tillförlitliga uppgifter för att visa att markkriterierna och kriterierna för minskade utsläpp av växthusgaser är uppfyllda.

Flera energiföretag ställer idag krav på FSC, PEFC och SBP certifierade volymer då dessa system bedöms att vara förenliga med hållbarhetslagen. Emellertid är det svårt att ställa krav på europeiska volymer när dessa certifieringssystem inte längre är godkända av kommissionen under en övergångsperiod. Vi föreslår att regeringen godkänner certifierade volymer som RED-kompatibel fram till att EU-kommissionen godkänner internationella certifieringssystem.

Energiföretagen använder idag certifieringssystem som FSC och PEFC som uppfyller krav på de så kallade markkriterierna. Dessa certifieringssystem saknar dock metoder för beräkning och rapportering av klimatbesparingar. Det finns inga, eller möjligen enstaka, anläggningar som har startat sin produktion av el, värme och kyla efter 1 januari 2021 och som måste uppfylla kraven på klimatbesparingar enligt det reviderade Förnybartdirektivet. Det innebär att man med nuvarande certifieringssystem kan uppfylla kraven på markkriterierna för de allra flesta anläggningar som är större än 20 MW för fasta bränslen. Mot bakgrund av detta föreslår vi att certifiering enligt FSC, SBP och PEFC ska vara möjligt att använda under en övergångsperiod, tills EU-kommissionen beslutar om godkända

certifieringssystem som innehåller tillförlitliga uppgifter för att visa att markkriterierna och kriterierna för minskade utsläpp av växthusgaser är uppfyllda.

Rapporteringskrav till konsumenter, kap 9.3, s.42

Regeringen föreslår att den rapporteringskyldige ska informera konsumenterna om typ av bränsleråvara och biobränslenas geografiska ursprung. Energiföretagen Sverige välkomnar förslaget. Krav på att ge information om leverantörer innebär stora risker för värmeverken då detaljerad information om avtal är en del av företagets affärshemligheter.

Behov av övergångsbestämmelser, kap 11, s.47

Det anges att detaljer om definitioner, kontrollsystem och beräkningar ska tas fram i kommande föreskrifter. Det återstår en kort tid tills lagstiftningen ska vara implementerad i Sverige och andra medlemsstater. Trots det saknas ännu avgörande information för hur den praktiska implementeringen ska gå till. Det är svårt för berörda företag att planera och beakta i sina verksamheter hur implementeringen ska gå till. Regeringen och Energimyndigheten bör se över tidplanen för en ordnad implementering av hållbarhetskriterierna och överväga bestämmelser som ger flexibilitet under en övergångsperiod.

Det är viktigt att det beslutas om övergångsbestämmelser i lagen när det gäller innevarande lager, då många bolag har lagrade volymer där förbrukning bygger på hur kallt det är. Det är också viktigt att ha överseende medavtal knutna under denna period som gäller nästa vinter.

Svenska energiföretag skriver avtal på årsbasis. Hur beaktas mängder som avtalats innan genomförandet träder i kraft och hur beaktas bioenergi som köpts före 1 juli 2021 eller lagrats då myndighetens föreskrifter och vägledning inte fanns på plats? Vi menar att det finns behov av övergångsbestämmelser för lager och volymer som avtalats före 1 juli 2021. Regeringen bör bemyndiga Energimyndigheten att hantera övergångsbestämmelser i kommande föreskrifter. Hållbarhetskrav bör gälla bioenergi som avtals från 1 januari 2022. De flöden som avtalats om, levererats eller lagrats innan genomförandet träder i kraft 30 juni 2021 kan omöjligen fylla krav som ställts i ett senare skede.

Regeringen bör ge företagen rimlig tid att implementera hållbarhetskriterierna efter att föreskrifter och vägledningar är på plats. Avtal som skrivs nu gäller till våren 2022. Kriterierna måste hanteras av säljare och köpare av biobränslen genom avtal i hela aktörskedjan.

Offentligfinansiella effekter, s. 49

Regeringen skriver att "*kravet på hållbarhetsbesked bedöms inte påverka mängden bränsle som medges skattebefrielse. Förslagen bedöms därför inte leda till några offentligfinansiella effekter*". Energiföretagen Sverige instämmer med regeringen då merparten av de bränslen som används i Sverige är rester från andra verksamheter, har svenskt ursprung eller kommer från A-land.

Emellertid skriver regeringen att Energimyndigheten inte har utrett huruvida tillräckliga incitament finns för alla de bränslekategorier som omfattas av den föreslagna rapporteringsskyldigheten (s. 73). Energiföretagen Sverige anser att det finns tillräckliga ekonomiska incitament för bränslekategorier som omfattas av den föreslagna rapporteringsskyldigheten och som används för produktion av el, värme och kyla, då priset på utsläppsrätter har ökat kraftigt inom EU-ETS.

Konsekvensanalys, kap 12, s. 49–50

Energimyndigheten bedömer att rapporteringsskyldigheten för de nya kraven på fasta biobränslen förväntas omfatta omkring 200–300 anläggningar. Det innebär cirka 100 miljoner kronor i årligt ökad administrationskostnad för energibranschen. Det är av stor vikt med förenklade system för kontroll och rapportering så att kostnaderna för biobränslen från skogsbiomassa minskas betydligt jämfört med kostnaderna för de som idag är rapporteringsskyldiga för biodrivmedel och bioolja.

Kontrollsystem, s. 60

Regeringen skriver att "Ett A-land har en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom skördeområdet och system för övervakning och kontroll som säkerställer att kraven för att skogsbiomassan ska anses som hållbar är uppfyllda. Det är tillräckligt att använda första- eller andrapartsgranskning upp till skogsbiomassans första samlingspunkt när skogsbiomassan kommer från ett A-land. Det är då tillräckligt att säljare eller köpare upp till denna samlingspunkt försäkrar att det för skördeområdet finns den typ av övervaknings- och kontrollsystem eller förvaltningssystem som framgår av kriteriet. Om det finns en generell analys och bedömning av en myndighet som innebär att kriterierna för A-länder är uppfyllda krävs endast en försäkran om att råvaran har producerats i den region som bedömningen gäller för."

Enligt promemorian på s. 31 har "Sverige nationell lagstiftning och övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer att kriterierna uppfylls så att risken för användning av skogsbiomassa som kommer från ohållbar produktion minimeras. Därmed uppfyller skogsbiomassa som skördas i Sverige kriterierna för A-alternativet i det omarbetade Förnybartdirektivet". Detta mot bakgrund av redovisningen i Skogsstyrelsens rapport som bedömer att svensk skogsbiomassa uppfyller direktivets krav för att vara ett så kallat A-land. Vidare skriver regeringen att "De biobränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i Sverige bedöms redan i dag uppfylla de hållbarhetskriterier som ställs i det omarbetade direktivet", s. 49

Mot bakgrund av detta anser Energiföretagen Sverige att det räcker att visa att bränslet har antingen svenskt ursprung, kommer från ett annat A-land som har en skogslagstiftning som är godkänd av EU-kommissionen, eller har certifierats av certifieringssystem som är noterade och godkända av kommissionen.

Det behöver tydliggöras om det innebär att det är tillräckligt att säljare eller köpare upp till denna samlingspunkt försäkrar att det finns den typ av lagstiftning samt kontroll- eller övervakningssystem som framgår av kriterierna. Regeringen

bör genom föreskrifter underlätta för leverantörer att frivilligt söka hållbarhetsbesked utan orimlig administrativ eller kostnadsmässig börda, särskilt för mindre aktörer. Tydliggör att värme- och kraftvärmeverken inte behöver göra egna stickprov och kontroller av bränsle från en leverantör som har ansökt och fått hållbarhetsbesked.

Det är också viktigt att säkerställa att konkurrenssnedvridning inte sker mellan uttag av inhemska respektive importerade bränslen. Ta fram en lista över vilka medlemsländer som räknas som A- och B-länder och som har en tillfredsställande skogslagstiftning.

Rapportering s. 65

Vi föreslår att första tillfället för rapportering av skogliga bränslen bör vara 1 april 2023 för perioden 1 januari 2022 till 31 december 2022.

Rapportering bör ske för ett företags alla anläggningar och inte per anläggning, som det är idag och bör även vara förenlig med den nuvarande hållbarhetslagen.

Information

Informationsskyldighet bör utformas så att varje aktör offentliggör andelar i procent och inte totala mängder.

Massbalansberäkningar, s. 41

Vi föreslår att nuvarande systemgränser och principer för massbalans som finns i den nuvarande hållbarhetslagen behålls. Det är viktigt att inmätt energiinnehåll för varje bränsleparti är det som gäller och inte energiinnehållet i "flishögen", då denna blandas med olika bränslen för att få en bra mix som fungerar för pannan. Fakturering sker även utifrån inmätt volym och den som bokförs i affärssystem.

Massbalanshantering kan man ta reda på genom principen först in-först ut. Massbalans genomförs per bränsle.

Omprövning

Ett hållbarhetsbesked gäller tills vidare men ska omprövas. Det finns behov av ett klagörande om vad som kan ge anledning till en sådan omprövning.

Stockholm som ovan

Gunilla Andrée

Tillförordnad vd, Energiföretagen Sverige